

uvertura v fascinantno in ironično izjavo MacLainove na novinarjevo vprašanje o načrtih za prihodnost: »Še naprej bom pila,« je odločna. V stilu in z distanco prizna, da je sa-

mo pijanka brez občutka krivde. Vse kar je potrebno, da (ne)funkcionira neka zgodba, je torej vpisano že na njeni površini, se daje v razgled in je berljivo že na ravni

forme. **Razglednice iz pekla** so zato (zgolj) dober igralski film z inteligentnimi in duhovitimi dialogi.

CVETKA FLAKUS

I N F O

*Vodilne evropske televizijske hiše (francoska A2, italijanska RAI 2, španska RTVE itd.) pripravljajo spektakularen projekt **Avdiovizualne enciklopedije**, ki bi naj v približno stotih epizodah (po 52 minut) zarisala portrete največjih umetnikov, filozofov in znanstvenikov. Nekaj imen, skupaj s potencialnimi režiserji: Darwin (Greenaway), Beethoven (Boorman), Shakespeare (Coppola), Velasquez (Saura)...*

* * *

*1. januarja je v Santa Monici (Kalifornija) po krajši bolezni umrl **Richard Maibaum**, star 81 let, ki je bil med drugim scenarist ali koscenarist pri 12 filmih iz serije o Jamesu Bondu*

* * *

*2. januarja je v Rimu umrl pri 78 letih igralec in pevec **Renato Rascel**, ki mu je odpovedalo srce; mednarodno slavo je dosegel s pesmijo **Arrivederci Roma**, igral pa je v filmih Alberta Lattuada (**Plašč**, 1952), Maria Soldatija (**Policarpo**, 1959) in z Anno Magrani v **The Secret of Saint Victoria** (1969) Stanleya Kramerja*

* * *

***Pato Guzman**, scenograf in producent, dolgoletni sodelavec Paula Mazurskyega, je po krajši bolezni umrl 2. januarja v Santiagu (Čile), star 57 let; med drugim je sodeloval pri filmih **An Unmarried Woman**, **Moscow On The Hudson**, **Down and Out on Beverly Hills**, **Moon Over Parador**, **Scenes From A Mall**.*

29

HENRIK V.

HENRY V.

■■■■□□

režija: Kenneth Branagh
scenarij: po drami Williama Shakespearja priredil Kenneth Branagh
fotografija: Kenneth MacMillan
igrajo: Kenneth Branagh, Christian Bale, Brian Blessed, Richard Briers, Robbie Coltrane, Judi Dench, Ian Holm, Derek Jacobi
proizvodnja: Renaissance Films / BBC, Velika Britanija, 1989

Branaghov **Henrik V.** precej drugače obravnava junaški pohod drugega Lancastra (1413 do 1422) kot pa Laurence Olivier v svoji verziji. Za Oliviera (in za britansko vladavo, ki je njegov film izdatno financirala iz proračuna za vojno propagando) je bila pri **Henriku V.** najvažnejša domovinska, patriotska komponenta, s sodobnimi političnimi aluzijami, zaradi potrebe po podžiganju borbenosti Britancev proti koncu 2. svetovne vojne. Če je bila takšna interpretacija lažje umljiva takratnim (in tudi današnjim) gledalcem, pa seveda nima nikakršne zveze z resničnimi motivi Henrika V. in njegovih mož, ki prav gotovo niso bili »patriotski« v današnjem pomenu te besede. Šlo je za obrambo legitime vladarjeve pravice, ki je danes težko razumljiva, glede na to, da si povprečen »državljan« legitimnost oblasti predstavlja v povezavi z »demokracijskimi volitvami«, ki so obnem tudi začetek in konec »svobode« posameznikov, ki so se dali v zakup državi, srednjeveško skupnost pa vidijo kot tiranijo na čelu z vsemočnim monarhom. V resnici je bil vsak srednjeveški fevdalec (čas sto-

letne vojne 1339—1453 je umeščen v visoki srednji vek) »liber homo« (s poudarkom na »liber«; vsi, ki niso bili »svobodni«, pa dejansko tudi statusa »ljudi« niso imeli), kralj pa je bil le »prvi med enakimi«. Zbrati vojsko fevdalcev, jo ukrotiti in povesti na bojni pohod ter v grozljivih pogojih z njo dosegati blesteče zmage nad številčno neprimerno močnejšim nasprotnikom, na njegovem domačem terenu (zanimivo je, da so Angleži ves čas stoletne vojne zmagovali v vseh velikih bitkah s Francozi, na koncu pa so se vendarle morali umakniti in so obdržali le še Calais), pomeni nadčloveški podvig (Henrik V. je bil tedaj star komaj 27 let!), kakršni v novejši zgodovini »nacionalnih« vojn nimajo prave primere (danes imajo »demokracijsko« izvoljeni vladarji neprimerno večjo moč in oblast, po zaslugi izjemno učinkovitih državnih aparatov in nabornega sistema, ki omogoča takojšen vpoklic zaželenega števila vojakov). Šlo je za ljudi tako drugačnega kova, tako daleč od danes veljavnih svetovnih nazorov, da je vse manjša možnost dejanskega dožemanja duha, ki je prežemal tisti čas. William Shakes-

peare ga je razumel, čeprav se je rodil več kot stoletje po koncu stoletne vojne, med zadnjimi, ki so ga še razumeli, je bil tudi William James, ko je v zaključnem delu svoje knjige **Varieties of Religious Experience** (1902) pisal o lepoti vojne, ki jo primerja z askezo mistikov (Lectures XIV, XV: »The Value of Saintliness«). Kenneth Branaghu gre za sluga, da je tega duha znal približati sodobnemu gledalcu, zmožni je prenesti epsko vznesenost in zanos, tako da lahko samo pritrdimo Leonardu Maltinu, ki je k svoji oceni v **TV Movies and Video Guide** (1991) zapisal: ko kralj konča svoj govor pred bitko pri Agincourtu, smo pripravljene na vpoklic v njegovo vojsko.

IGOR KERNEL

IGOR KERNEL

I N F O